



## Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

### Informácia k novele zákona o DPH

Národná rada SR schválila dňa 1. 10. 2015 zákon č. 268/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré ďalšie zákony (ďalej len novela zákona o DPH). Zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2016 okrem čl. I bodu 36, ktorý nadobúda účinnosť 1. apríla 2016. Od 1. apríla 2016 nadobúda účinnosť ustanovenie § 78a ods. 6 zákona o DPH týkajúce sa zmeny vo vykazovaní údajov o odpočítaní dane zo zjednodušených faktúr v kontrolnom výkaze.

#### **1. Osobitná úprava uplatňovania dane na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby**

Novelou zákona o DPH sa s účinnosťou od 1. 1. 2016 zavádza osobitná úprava uplatňovania dane (§ 68d novelizovaného zákona o DPH), ktorej používanie umožňuje platiteľom dane posunúť daňovú povinnosť za dodané tovary a služby až na moment prijatia platby od odberateľa. Používanie osobitnej úpravy je dobrovoľné a môžu ju použiť len platitelia registrovaní podľa § 4 zákona o DPH, ak spĺňajú zákonom ustanovené podmienky. Platitelia, ktorých ročný obrat je nižší ako 100 000 eur, na ktorých nebol vyhlásený konkurz alebo ktorí nevstúpili do likvidácie, si od 1.1.2016 môžu zvoliť osobitnú úpravu, pričom túto skutočnosť sú povinní oznámiť daňovému úradu, a to najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom osobitnú úpravu začnú uplatňovať.

Osobitná úprava sa vzťahuje len na odplatné dodania tovarov a služieb s miestom dodania v tuzemsku, pri ktorých je platiteľ povinný platiť daň podľa § 69 ods. 1 zákona o DPH s výnimkou dodania tovarov a služieb podľa § 43 a § 47 zákona o DPH.

Používanie osobitnej úpravy súvisí aj s uplatnením práva na odpočítanie dane z prijatých tovarov a služieb. To znamená, že platiteľ, ktorému vzniká daňová povinnosť až na základe prijatej platby, si z prijatých tovarov a služieb môže odpočítať daň najskôr za zdaňovacie obdobie, v ktorom zaplatil za plnenie svojmu dodávateľovi. Daňová povinnosť ako aj odpočítanie dane sa uplatní vo výške, ktorá zodpovedá výške platby za plnenie.

Na druhej strane, ak si platiteľ dane, ktorý je v pozícii dodávateľa, zvolí využívanie osobitnej úpravy na základe prijatej platby, táto skutočnosť zásadne ovplyvní aj jeho odberateľov – platiteľov dane, ktorým právo na odpočítanie dane vzniká v rovnaký deň ako vzniká daňová povinnosť dodávateľovi, t. j. v deň keď odberateľ zaplatí dodávateľovi za tovar alebo službu.

#### **2. Zmeny v registrácii pre daň**

##### **Registrácia tuzemských osôb**

- V prípade dobrovoľnej registrácie s účinnosťou od 1. 1. 2016 sa nezaplatenie zábezpeky na daň v zákonom stanovenej lehote alebo v nižšej čiastke nebude považovať za dôvod na zamietnutie žiadosti o registráciu pre daň.

- Zároveň sa novelou zákona o DPH vypúšťa jeden zo zákonných dôvodov pre zloženie zábezpeky na daň ustanovený v § 4c ods. 1 písm. d) zákona o DPH. To znamená, že sa vypúšťa povinnosť zložiť zábezpeku na daň z dôvodu, ak žiadateľ o registráciu pre daň je zdaniteľnou osobou, ktorá vykonáva len prípravnú činnosť na podnikanie.

Nové podmienky týkajúce sa žiadosti o dobrovoľnú registráciu pre daň sa uplatnia až na žiadosti o registráciu pre daň, ktoré budú podané po 1. 1. 2016.

### **Registrácia zahraničných osôb**

- V ustanovení § 5 ods. 1 písm. b) zákona o DPH sa vypúšťajú slová „s inštaláciou alebo montážou“. To znamená, že ak zahraničná zdaniteľná osoba dodá tovar s miestom dodania v tuzemsku (§ 13 ods. 1 zákona o DPH) tuzemskej zdaniteľnej osobe, nebude mať povinnosť požiadať o registráciu pre daň podľa § 5 zákona o DPH, čo nadväzuje na rozšírenie prenosu daňovej povinnosti v § 69 ods. 2 zákona o DPH.
- Ďalej sa v ustanovení § 5 ods. 1 zákona o DPH dopĺňa písm. f), ktoré zdaniteľnú osobu, ktorá nie je usadená v tuzemsku a je identifikovaná pre zjednodušenú osobitnú úpravu MOSS v niektorom z členských štátov EÚ pri poskytnutí vybratých služieb (telekomunikačné, služby rozhlasového a televízneho vysielania a elektronické služby) s miestom dodania v tuzemsku, zbavuje povinnosti registrovať sa pre DPH podľa § 5 zákona o DPH z dôvodu dodania vybraných služieb nezdaniteľným osobám, ktoré majú sídlo, bydlisko alebo sa obvykle zdržiavajú v tuzemsku.
- V rámci refundačných pravidiel na vrátenie DPH zahraničným osobám (zdaniteľné osoby usadené v inom členskom štáte alebo v treťom štáte) sa upravilo ustanovenie § 55a ods. 2 písm. c) v druhom bode a § 56 ods. 2 písm. c) druhý bod, na základe ktorého sa nárok na refundáciu dane rozširuje o prípad dodania tovaru zahraničnou osobou s miestom dodania v tuzemsku, pri ktorom je osobou povinnou platiť daň príjemca podľa § 69 ods. 2 zákona o DPH.

### **Stanovenie lehoty na vykonanie zmeny osvedčenia o registrácii pre DPH**

Daňový úrad v rámci 30 – dňovej lehoty od doručenia oznámenia podľa § 6a ods. 1 alebo ods. 2 zákona o DPH vykoná zmenu osvedčenia o registrácii pre daň, ak nastali skutočnosti na zmenu registrácie pre daň z registrácie podľa § 5 alebo § 6 na registráciu podľa § 4 zákona o DPH alebo na zmenu registrácie z § 4 na registráciu podľa § 5 alebo § 6 zákona o DPH.

### **3. Základ dane pri dovoze tovaru**

Novelou zákona o DPH sa dopĺňa ustanovenie § 24 ods. 6 zákona o DPH. V záujme zabránenia dvojitého zdanenia sa hodnota spracovateľských operácií vykonaných v treťom štáte pri späť dovážanom tovare prepustenom do colného režimu voľný obeh z colného režimu pasívny zušľacht'ovací styk nezahrnie do základu dane pri dovoze tovaru, ak sú tieto spracovateľské operácie službami s miestom dodania v tuzemsku podľa § 15 ods. 1 zákona o DPH a daň platí v zmysle § 69 ods. 3 zákona o DPH príjemca služby.

### **4. Finančné služby**

V ustanovení § 39 ods. 1 písm. k) zákona o DPH sa novelou zákona o DPH vypúšťajú slová „správcovskou spoločnosťou“, „dôchodkovou správcovskou spoločnosťou“ a „doplňkovou správcovskou spoločnosťou“, a to z dôvodu, aby finančné služby boli oslobodené od dane bez toho, aby toto oslobodenie bolo viazané len na určitý okruh poskytovateľov.

## 5. Oslobodenie od dane - § 42 zákona o DPH

Ustanovenie § 42 zákona o DPH sa novelou zákona o DPH dopĺňa nasledovne: „Oslobodené od dane je dodanie tovaru, ktorý sa používal výlučne na činnosti oslobodené od dane podľa § 28 až § 41 zákona o DPH bez možnosti odpočítania dane podľa § 49 ods. 3 zákona o DPH a bez možnosti úpravy odpočítanej dane podľa § 54 zákona o DPH vzťahujúcej sa na dodaný tovar.“ Z toho vyplýva, že oslobodenie od dane pri následnom predaji tovaru, pri ktorého obstaraní nevznikol nárok na odpočítanie dane z dôvodu, že tento tovar sa používal výlučne na činnosti oslobodené od dane (§ 28 až § 41 zákona o DPH), sa podľa § 42 zákona o DPH s účinnosťou od 1. 1. 2016 uplatní len vtedy, ak v kalendárnom roku dodania nie je možnosť úpravy odpočítanej dane podľa § 54 zákona o DPH vzťahujúcej sa na dodaný tovar.

## 6. Trojstranný obchod

- Ustanovenie § 45 ods. 1 písm. d) zákona o DPH sa spresňuje tak, že pri trojstrannom obchode tovar, ktorý odoslal alebo prepravil prvý dodávateľ alebo prvý odberateľ, alebo iná osoba na ich účet, má byť priamo prepravený alebo odoslaný z členského štátu iného ako je členský štát identifikácie prvého odberateľa do členského štátu druhého odberateľa.
- Zároveň sa spresňuje údaj uvedený v § 45 ods. 3 zákona o DPH, kedy prvý odberateľ je povinný pre druhého odberateľa uvádzať vo faktúre namiesto údajov „že ide o trojstranný obchod“ údaj „prenesenie daňovej povinnosti“.

## 7. Spresnenie kritérií pri pomernom odpočítaní dane

S účinnosťou od 1. 1. 2016 sa v ustanoveniach § 49 ods. 5 a § 49a zákona o DPH spresňujú kritéria, na základe ktorých platiteľ dane určuje pomer použitia prijatých tovarov a služieb na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie ako aj pomer použitia investičného majetku uvedeného v § 54 ods. 2 písm. b) a c) zákona o DPH na podnikateľské účely a na iné účely ako na podnikanie. Tento pomer platiteľ dane určí:

### V prípade prijatých tovarov a služieb podľa:

- Výšky príjmu z podnikania a iného príjmu ako je príjem z podnikania alebo
- Doby používania hmotného majetku a služieb na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie alebo
- Podľa iného kritéria zvoleného platiteľom dane, použitie ktorého objektívne odráža rozsah použitia hmotného majetku a služieb na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie

### V prípade investičného majetku podľa:

- Plochy nehnuteľnosti používanej na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie alebo
- Doby použitia investičného majetku na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie alebo
- Podľa iného kritéria zvoleného platiteľom dane, použitie ktorého objektívne odráža rozsah použitia investičného majetku na podnikanie a na iný účel ako na podnikanie.

## 8. Úprava dane odpočítanej pri investičnom majetku

Novelou zákona o DPH sa ustanovenie § 54 ods. 7 zákona o DPH doplnilo tak, aby úprava odpočítanej dane pri investičnom majetku pokrývala okrem prípadov, kedy sa musí uplatniť daň na výstupe pri dodaní tovaru aj prípady, kedy je tovar (investičný majetok definovaný v § 54 ods. 2 zákona o DPH) dodaný s oslobodením od dane, ale s nárokom na odpočítanie dane. Ak v priebehu obdobia na úpravu odpočítanej dane platiteľ dane dodá investičný majetok s uplatnením dane alebo s oslobodením od dane s možnosťou odpočítania

dane, posudzuje sa tento majetok až do uplynutia obdobia na úpravu odpočítanej dane, akoby bol používaný na podnikanie s možnosťou odpočítania dane. Ak v priebehu obdobia na úpravu odpočítanej dane platiteľ dane dodá investičný majetok s oslobodením od dane bez možnosti odpočítania dane, posudzuje sa tento investičný majetok až do uplynutia obdobia na úpravu odpočítanej dane, akoby bol používaný na podnikanie s oslobodením od dane bez možnosti odpočítanej dane.“

### **9. Rozšírenie možnosti odpočítania dane pri registrácii platiteľa**

Ustanovenie § 55 ods. 1 zákona o DPH sa novelou zákona o DPH dopĺňa nasledovne:  
*„Zdaniteľná osoba, ktorá sa stala platiteľom, môže odpočítať daň viažucu sa k tovarom a službám, ktoré nadobudla alebo prijala ako zdaniteľná osoba pred dňom, keď sa stala platiteľom, ak tieto prijaté plnenia okrem zásob neboli zahrnuté do daňových výdavkov podľa osobitného predpisu (§ 79 zákona o dani z príjmov) v kalendárnych rokoch predchádzajúcich kalendárnemu roku, v ktorom sa stala platiteľom dane.“* V poslednej vete sa slovo „majetok“ nahrádza slovami „tovary a služby“.

### **10. Zmena v postupe vrátenia dane zahraničnej osobe z iného členského štátu, ak sa po podaní žiadosti o vrátenie dane zníži základ dane**

Novelou zákona o DPH sa doplnilo ustanovenie § 55c zákona o DPH o nový ods. 6 a § 55 ods. 12 zákona o DPH. V týchto ustanoveniach sa upravuje postup pri vrátení dane v prípade, ak sa po podaní žiadosti o vrátenie dane zníži základ dane a daň (zníženie ceny plnenia) za dodanie tovaru alebo služby. Žiadateľ z iného členského štátu je povinný vrátiť sumu dane, o vrátenie ktorej žiadal, ak po podaní žiadosti o vrátenie dane dôjde zníženiu základu dane a dane.

### **11. Zmena týkajúca sa vrátenia dane zahraničnej osobe z tretieho štátu**

- Ustanovenie § 57 zákona o DPH sa dopĺňa o nové odseky 2 a 3, ktoré spočívajú v tom, že zahraničná osoba môže od 1. 1. 2016 podať žiadosť o vrátenie dane aj za obdobie kratšie ako je kalendárny rok. Zahraničná osoba môže podať žiadosť o vrátenie dane za prvý kalendárny polrok, ak suma dane, ktorej vrátenie žiada, je najmenej vo výške 1 000 eur.
- Zároveň sa dopĺňa aj ustanovenie § 58 o ods. 6 zákona o DPH, ktoré upravuje postup pre prípad, ak žiadateľ z tretieho štátu po podaní žiadosti o vrátenie dane dostane doklad, ktorým predávajúci dodatočne znížil základ dane a daň.

### **12. Vrátenie dane neziskovým organizáciám poskytujúcim všeobecne prospešné služby a Slovenskému červenému krížu**

Nakoľko sa colné vyhlásenie podáva výlučne elektronicky, z § 64 ods. 2 písm. b) zákona o DPH sa vypúšťa slovo „písomné“.

### **13. Osobitná úprava uplatňovania dane**

Dopĺňa sa nové ustanovenie § 64a zákona o DPH, ktoré zahŕňa výnimky z uplatňovania bežných pravidiel, pokiaľ ide o osobitné úpravy upravené v § 65, § 66, § 67, § 68a, § 68b, § 68c a § 68d zákona o DPH.

### **14. Osobitná úprava uplatňovania dane pre cestovné kancelárie a cestovné agentúry**

Ustanovenie § 65 sa dopĺňa o nový ods. 11, v zmysle ktorého platiteľ dane, ktorý uplatňuje osobitnú úpravu uplatňovania dane podľa § 65 ods. 1 až 7 zákona o DPH, má s účinnosťou od 1.1.2016 zákaz uvádzať na faktúre o predaji služieb cestovného ruchu samostatne sumu dane.

## **15. Prenos daňovej povinnosti – tzv. tuzemské samozdanenie**

- Novelou zákona o DPH sa v § 69 ods. 2 zákona o DH vypúšťajú slová „s inštaláciou a montážou“ a dopĺňajú sa slová „okrem tovaru dodaného formou zásielkového predaja“. To znamená, že od 1. 1. 2016 sa v zmysle citovaného ustanovenia bude prenášať daňová povinnosť na príjemcu plnenia – tuzemskú zdaniteľnú osobu pri všetkých dodaniach tovarov a služieb s miestom dodania v tuzemsku (okrem dodania tovaru formou zásielkového predaja), pokiaľ tieto tovary dodáva zahraničná osoba.
- V ustanovení § 69 ods. 12 zákona o DPH sa zavádza nové písm. j), v zmysle ktorého platiteľ dane, ktorý je príjemcom plnenia od iného platiteľa dane, je povinný platiť daň vzťahujúcu sa na dodanie stavebných prác vrátane dodania stavby alebo jej časti podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o DPH, ktoré patria do sekcie F podľa osobitného predpisu a dodanie tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak inštalácia alebo montáž patrí do sekcie F štatistickej klasifikácie produktov (Osobitný predpis: Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1209/2014, ktorým sa mení nariadenie EP a Rady (ES) č. 451/2008, ktorým sa zavádza nová štatistická klasifikácia produktov podľa činnosti (CPA) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3696/93). Uvedené znamená, že poskytovateľ stavebných prác, platiteľ dane, bude fakturovať svoje dodávky bez DPH, a príjemca stavebných prác, platiteľ dane, prizná daň a súčasne si uplatní odpočítanie dane, ak spĺňa podmienky na odpočítanie dane.
- Ďalej sa novelou zákona o DPH ustanovenie § 69 dopĺňa o nový odsek 16, v zmysle ktorého sa platiteľ, ktorý vykonáva aj činnosti, ktoré sú predmetom dane v zmysle zákona o DPH a aj činnosti, ktoré predmetom dane nie sú podľa § 2 ods. 1 písm. a) alebo b) zákona o DPH, považuje za príjemcu plnení v postavení platiteľa dane pre všetky plnenia podľa § 69 ods. 12 písm. a), c) až e) a j) zákona o DPH, ktoré sú mu dodané iným platiteľom dane.

## **16. Lehota na vyhotovenie faktúry**

S účinnosťou od 1.1.2016 platia dve lehoty na vyhotovenie faktúry k platbe prijatej pred dodaním tovaru alebo služby, pri ktorej vzniká daňová povinnosť podľa § 19 ods. 4 zákona o DPH a § 68d ods. 4 zákona o DPH dňom prijatia platby. Ak bude platba prijatá v prvej polovici kalendárneho mesiaca, platiteľ dane môže vyhotoviť faktúru neskôr ako do 15 dní od prijatia platby, najneskôr však do konca kalendárneho mesiaca.

## **17. „Mimoriadne“ daňové priznanie v zmysle § 78 ods. 9 zákona o DPH – keď daň na vstupe prevyšuje daň na výstupe**

V prípade, ak v podanom daňovom priznaní daň na vstupe odpočítaná v zmysle § 55 ods. 3 a 4 zákona o DPH prevyšuje daň na výstupe, ktorú je osoba povinná platiť podľa § 69 ods. 13 zákona o DPH, potom s účinnosťou od 1. 1. 2016 sa v zákone o DPH ustanovuje, že daňový úrad má začať daňovú kontrolu do 30 dní od podania daňového priznania a má vrátiť v lehote desiatich dní od skončenia kontroly daň, ktorá prevyšuje splatnú daň.

## **18. Zmiernenie podmienok na vrátenie nadmerného odpočtu**

Od 1. 1. 2016 sa zmiernujú podmienky na skoršie vrátenie nadmerného odpočtu podľa § 79 ods. 2 písm. c) zákona o DPH, a to jednak skrátením posudzovanej doby pre nedoplatky z 12 mesiacov na 6 mesiacov a ustanovením hranice vo výške 1000 eur, do ktorej sa podmienka nedoplatkov nebude brať do úvahy.

Tieto nové podmienky sa budú prvýkrát uplatňovať pri posúdení disciplíny platiteľa za zdaňovacie obdobie december 2015.

## **19. Vylúčenie možnosti podania odvolania pri zrušení registrácie pre DPH podľa § 82 ods. 3 zákona o DPH**

Pri zrušení registrácie osoby registrovanej podľa § 7 alebo § 7a zákona o DPH na základe žiadosti alebo z úradnej moci, ak sú splnené podmienky pre zrušenie registrácie pre daň, daňový úrad vykoná rozhodnutie, proti ktorému sa od 1. 1. 2016 nebude možné odvolať.

## **20. Rozšírenie zoznamu tovarov so zníženou sadzbou dane, ktoré obsahuje príloha č. 7 zákona o DPH**

Novelou zákona o DPH sa do prílohy č. 7 zákona o DPH doplnili vybrané druhy potravín, pri dodaní ktorých platiteľ dane uplatní od 1. 1. 2016 zníženú sadzbu dane zo základu dane – 10 %. Ide o druhy potravín, ktoré patria do nasledovných číselných kódov Spoločného colného sadzobníka:

**0201** - Mäso z hovädzích zvierat, čerstvé alebo chladené okrem mäsa z divých hovädzích zvierat položky 0102,

**ex 0203** - Mäso zo sviň, čerstvé, chladené alebo mrazené - len mäso z domácich sviň, čerstvé alebo chladené,

**ex 0204** - Mäso z oviec alebo kôz, čerstvé, chladené alebo mrazené len mäso z oviec alebo kôz, čerstvé alebo chladené okrem mäsa z divých oviec a kôz,

**ex 0207** - Mäso a jedlé droby, z hydiny položky 0105, čerstvé, chladené alebo mrazené - len mäso a jedlé droby z domácej hydiny, čerstvé alebo chladené,

**ex 0208** - Ostatné mäso a jedlé mäsové droby, čerstvé, chladené alebo mrazené - len mäso a jedlé droby z domácich králikov, čerstvé alebo chladené,

**ex 0301**- Živé ryby - len sladkovodné ryby okrem ozdobných rýb položky 0301 11 00,

**ex 0302** - Ryby, čerstvé alebo chladené, okrem rybieho filé a ostatného rybieho mäsa položky 0304 - len sladkovodné ryby okrem ozdobných rýb položky 0301 11 00,

**ex 0304** - Rybie filé a ostatné rybie mäso (tiež mleté), čerstvé, chladené alebo mrazené - len rybie filé a ostatné rybie mäso (tiež mleté) zo sladkovodných rýb okrem ozdobných rýb položky 0301 11 00, čerstvé alebo chladené,

**ex 0401** - Mlieko a smotana nezahustené ani neobsahujúce pridaný cukor ani ostatné sladidlá - len mlieko,

**0405 10** - Maslo,

**ex 1905 90 30** - Chlieb, neobsahujúci pridaný med, vajcia, syr alebo ovocie a obsahujúci v sušine najviac 5 % hmotnosti cukrov a najviac 5 % hmotnosti tuku - len čerstvý chlieb podľa osobitného predpisu (§ 2 písm. c) a i) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 24/2014 Z. z. o pekárskech výrobkoch, cukrárskech výrobkoch a cestovinách).

## **21. Zmena vo vykazovaní údajov v kontrolnom výkaze v časti B.3**

S účinnosťou od 1. apríla 2016 sa v § 78a ods. 6 zákona o DPH v časti B.3. kontrolného výkazu zavádza povinnosť uvádzania údajov o odpočtoch zo zjednodušených faktúr, a to v členení podľa jednotlivých dodávateľov tovarov alebo služieb, ak platiteľ dane uplatňuje zo zjednodušených faktúr odpočítanie dane vo výške 3 000 eur a viac. To znamená, že ak platiteľ dane za dané zdaňovacie obdobie (kalendárny mesiac alebo štvrťrok) dosiahne limit 3000 eur a to sumárom odpočtov dane zo zjednodušených faktúr od jednotlivých dodávateľov, bude povinný uviesť údaje zo všetkých zjednodušených faktúr v členení podľa dodávateľov s uvedením ich identifikačného čísla pre daň a výšky odpočtu dane.

*Vypracovalo: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica  
Odbor podpory a služieb pre verejnosť  
December 2015*